

Trwa kompleksowa rewitalizacja starego cmentarza Podgórskiego

2023-11-23

Trwają właśnie prace budowlane, konserwatorskie i restauratorskie na starym cmentarzu Podgórskim przy al. Powstańców Śląskich. Będą prowadzone w czterech etapach, a ich celem jest przywrócenie dawnej świetności tej niezwykle cennej dla Krakowa zabytkowej nekropolii. W związku z pracami cmentarz jest zamknięty do 5 grudnia.

Zarząd Cmentarzy Komunalnych w Krakowie wielokrotnie występował o pozyskanie środków na dofinansowanie tego priorytetowego dla miasta projektu. W tym roku finalnie Gmina Miejska Kraków pozyskała środki na realizację inwestycji z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa w ramach projektu kluczowego: „Ocalić najstarszą miejską nekropolię przed degradacją i zapomnieniem. Rewaloryzacja starego cmentarza Podgórskiego w Krakowie, miejsca spoczynku i upamiętnienia wybitnych obywateli dawniej odrębnego miasta Podgórze”.

Stary cmentarz Podgórski to najstarszy cmentarz komunalny na terenie obecnego Krakowa. Został założony niedługo po roku 1786 i służył mieszkańcom miasta Podgórze do czasu uruchomienia nowego cmentarza przy ulicy Wapiennej. Spoczywają tutaj cenieni i sławni również na całą Polskę krakowianie – prawnicy, urzędnicy, działacze społeczni, przemysłowcy, artyści.

W 2008 r. stary cmentarz Podgórski został wpisany do *Association of Significant Cemeteries in Europe (ASCE)*, stowarzyszenia skupiającego najważniejsze cmentarze w Europie. W 2010 r. znalazł się na Europejskim Szlaku Kulturowym, obejmującym 49 cmentarzy w 37 miastach położonych w 16 europejskich krajach.

Historia cmentarza jest bardzo bogata, a to, jakie miejsce zajmuje on na zabytkowej i kulturalnej mapie Krakowa, najlepiej pokazuje wyróżnienie tej wyjątkowej nekropolii przez europejskie stowarzyszenie ASCE. Tylko kompleksowa rewitalizacja starego cmentarza Podgórskiego pozwoli odtworzyć to niepowtarzalne XVIII-wieczne dziedzictwo naszego miasta. Po wieloletnich staraniach o dofinansowanie w końcu udało się nam pozyskać odpowiednie środki i niezwłocznie ruszyliśmy z pracami – podkreśla Andrzej Kulig, zastępca prezydenta Krakowa ds. polityki społecznej i komunalnej.

O rewitalizację nekropolii zabiegali również radni miejscy, m.in. radny Rady Miasta Krakowa Artur Buszek.

Zadanie to jest przedsięwzięciem wieloletnim, etapowanym na lata 2023–2026. Obecnie wyłoniony został wykonawca na realizację prac w ramach I i II etapu za kwotę 2 213 649,91 zł brutto. Ogółem szacunkowa wartość robót – IV etapy wynosi 4 364 000,29 zł brutto. Na realizację zadania Gmina Miejska Kraków otrzymała dofinansowanie z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa w wysokości maksymalnie do 82 proc. wartości inwestycji netto. Wstępnie wysokość dofinansowania w poszczególnych latach przedstawia się następująco:

- na 2023 rok – 1 002 369,61 zł
- na 2024 rok – 416 837,27 zł
- na 2025 rok – 499 409,49 zł
- na 2026 rok – 934 157,42 zł.

Projekt ma na celu restaurację zabytkowego starego cmentarza Podgórskiego i obejmuje m.in:

- uporządkowanie i zabezpieczenie elementów częściowo zniszczonych pomników nagrobnych, pozostałych fragmentów grobowców przeniesionych z niezachowanej części cmentarza, utworzenie lapidarium, w przypadku elementów z grobowca Cieślików zestawienie ich w rzeźbę – pomnik w kształcie portalu
- podkreślenie pierwotnego układu komunikacyjnego i kompozycyjnego cmentarza przez wykonanie nawierzchni alei i ścieżek, montaż rzeźby – portalu z grobowca Cieślików na osi głównej alei
- ogrodzenie i oznaczenie w południowej części cmentarza miejsca pochówków szczątków ludzkich ze zlikwidowanych kwater – obramienia mogiły zbiorowej z tablicami ku pamięci mieszkańców Podgórz, których groby zostały zlikwidowane ze znaczną częścią podgórskiej nekropolii
- uporządkowanie terenu, dokończenie aranżacji przestrzeni zabytkowego cmentarza: usunięcie zdewastowanych lastrykowych nagrobków wykonanych w latach 70. XX wieku podczas budowy obecnej ulicy Powstańców Śląskich, wykonanie nowych nagrobków według wzorów zaakceptowanych przez służby konserwatorskie, nawiązujących stylistycznie do nagrobków z XIX w., z piaskowca, z wykuciem nazwisk w celu upamiętnienia zmarłych
- remont konserwatorski zachowanej części historycznego ogrodzenia z oryginalną bramą, remont współczesnego ogrodzenia
- pielęgnację i nasadzenia zieleni
- wykonanie oświetlenia cmentarza (latarnie, lampy, iluminacja bramy i rzeźby – portalu) i monitoringu wizyjnego, z niezbędną infrastrukturą teletechniczną.

Pierwszy etap prac realizowany jest od października do grudnia 2023 r.

Wartość robót pierwszego etapu wynosi 1 216 440,42 zł netto (1 496 221,72 zł brutto).

Dofinansowanie z NFRZK na 2023 rok wynosić będzie 997 481,14 zł, środki Gminy Miejskiej Kraków to 498 740,58 zł.

Ze względu na prowadzone prace **od 6 listopada do 5 grudnia** nekropolia została zamknięta dla odwiedzających. Zarząd Cmentarzy Komunalnych przeprasza za utrudnienia i prosi o cierpliwość.